

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben hához hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

M megjelenik minden nap a hétfő és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az örült spanyol.

Soha, semmiféle utánzás nem éri el az eredetinek hatását és eredményeit. A ki eredetit alkot, ha az az eredeti esetleg valami koloszális tévedés is, azért mégis legalább arra hivatkozhatik, hogy eredetit alkotott. De a ki utánzó, az csak majmol.

Igy próbálja most Canalejas spanyol miniszterelnök utánózni volt francia szakértőjét Combesot.

Canalejas ur kanál akar lenni a spanyol szerzetesek ügyében s telekürtöli a világot, hogy feltalálta azt a spanyol viaszt mellyel boldoggá teszi Spanyolországot: kikergel egy rend papot és apácát, mint a hogy tettek Franciaországban. Akkor aztán boldog lehet a spanyol. Néhány ezerrel kevesebben lesznek, néhány ezerrel kevesebb becsületes ember lesz az akadály a fiók Ferrerek gyujtogatásainak és rablásainak, könnyebben fogják a páholyok a „szabad“ iskolákat megnyitni és még könnyebb lesz a kifosztandó katolikus sirokat, koporsókat feltörni — és boldog lesz a spanyol.

Oh, mert a spanyolnak mindig az volt a legfőbb boldogsága, ha legkiválóbb

fiától megszabadult. A fölfedezésnek lázas mámorában legvállalkozóbb fiát küldötte messze földekre. Amerikát Mexikótól le a Tüzföldig s Ázsiában a Fülöpszigeteket a spanyol gyarmatosító politika hódította meg a polgárosodás számára. Bátor katonái ott küzdöttek Európa minden csataterén; még a magyar-török csataterekre is jutott belőlük. Milliós és milliós hazafit vesztett el így Spanyolország — és boldog volt, mert dicérték ezért a vérparzolásért. Mikor aztán fiait javát elvesztette, akkor egyszerre megrokkant a spanyol birodalom. Ma tizenhat amerikai állam és az ázsiai Fülöpszigetek hirdetik milyen hatalmas lenne a spanyol birodalom, ha mind az övé volna, amit valaha magáénak mondhatott. Nagyobb lenne, mint az angol gyarmat birodalom. De a spanyolok közt mindig akadt örült, aki az ellenséget testvérei közt szerezte s aki azzal erősítette meg ideig-óráig állását, hogy minél több spanyolt tett Spanyolország ellenségévé s a sok örült spanyol egymásután következő tönkretette a spanyol birodalmat.

A jelenkor örült spanyolja Canalejas.

Az, hogy a páholy érdekében jár el s egy önző érdekszövetkezet kedvéért

dobja oda áldozatul hazája békéjét, az örültséget nem teszi menthetővé, csak némi rendszert ad neki Van, akinek engedelmességek s van, akit majmoljon. Teljesíti a páholy parancsait és majmolja Combest. A valóság azonban az, hogy belső izgalmakat: háborút idéz fel akkor, amikor Spanyolországnak első sorban békére, még pedig hosszú békére volna szüksége.

Mit ért el Combes? Semmit. A katolikus egyház ma erősebb, a hitélet ma bensőségesebb Franciaországban, mint valaha volt. S mit érhet el Canalejas? Ugyanezt. A katolicizmus soha sem ékeskedett annyi szenttel, mint mikor vérpaddal és vadállatokkal próbálták kiirtani. A német katolicizmus impozáns ereje a kulturharc szenvedéseiből, az angol katolikusok csodás buzgalma és hódító terjeszkedésük a sok százados elnyomás véreből és könnyeiből táplálkozik s itt nálunk is az erősen föllendült katolikus mozgalmak születésnapját — az elkeresztelési rendelet dátumára tehetjük.

Canalejas, a franciát majmoló spanyol is be fogja látni, hogy elhibázta a számítást. Neki ugyan kevés baja lett belőle, legfeljebb a hazája bánja meg. De mikor

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szerencse.

— J. H. Rosny. —

— Saintongeban laktam, egy távoli, Isten-től elrugaszkodott vidéken.

Charlier tanár így kezdte elbeszélését, az tán folytatta:

— A kormány ezeregy száz frank fizetéssel küldött ide, s e pénzért piszkos parasztyermekek fejébe kellett az irás és olvasás nemes mesterségét betölteni. Nem is reméltem, hogy sorsom valamikor jobbra forduljon. Politikai pártfogóim nem voltak, s az az idő, mikor mint legmagasabb célt, az évi ezeregy száz frank fizetést életem, még nagyon messze volt. Harmincöt év kellett pedig ahhoz, hogy nyugdíjamat élvezhessem. De azért elégedett voltam mégis, mindaddig, míg bele nem szerettem a falu birájának Saboureaunak leányába, Lucettebe. A biró a falu leggazdagabb polgára volt. De mindennek jól ismert az árát s sohase lett volna hajlandó gyermekét egy ilyen földhöz ragadt ködushoz adni, mint én De Lucette másképpen gondolkodott. Kék szemű vidáman

mosolyogtak rám, ha meglátott s fehér fogai kivillantak piros ajkai közül. Néha beszélgettünk is együtt s csakhamar megértettük egymást. A falubeliek mulattak felettünk. Saboureaux is megtudta s ezentúl féltékeny lett ha találkoztunk, nehogy köszönésemet fogadnia kelljen.

Láttam, hogy a falubeliek kinevetnek, s egyre a magányt kerestem. Az espinettesi erdő volt a kedvenc helyem, elhagyatottságánál fogva. Saintongétól körülbelül tizennégy kilométernyire feküdt. Egy izben barangolás közben megálltam egy tisztáson. Éppen le akartam dőlni a pázsitra, mikor egy emberi testet láttam, mely egy szomszédos tölgyfa ágán függött. Borzasztó volt. Szóval akasztott embert láttam magam előtt.

Megijedtem, de aztán összeszedtem magamat s monologizálni kezdtem:

— Neki már jobb dolga van, mint neked! Legalább nem szenved!

De mégis az akasztott felé siettem s leoldottam. Aztán hozzáfogtam a mentési munkálathoz. Értettem egy kissé hozzá, mert a Jusserand tanár népszerű előadásait hallgattam fél éven át.

A test még meleg volt, de nagyon sokáig tartott a míg célt értem. Félóra telt belé

mig visszanyerte eszméletét s agyba-főbe hálálkodott.

— A mint lógni kezdtem, már éreztem, hogy ostobaságot követtem el — morogta. Aztán elmondta, mi vitte az öngyilkosságra. Baromkereskedő volt, de az üzlet pangott. A közeli P...-ben lakott. Mivel igen gyenge volt, felajánlta, hogy karom a támaszkodjék, így kísértem el P...-ig. Éppen egy ünnep végére értünk a városba: a Jacques Vermontier szobrát leplezték le. A közönség oszladozni kezdett, de a mi jövetelünket észre kellett venniük, mert az akasztott torkaszakadtából ordította:

— Polgármester ur! Miniszter ur! Ide nézzenek! Ez az ember mentette meg életemet! Felakasztottam magamat és már halott voltam! Ő azonban új lelket adott nekem!

Arra felé lóditott, a hol egy csoportban néhány diszbe öltözött férfit állott. Ott álltam egy vörös arcú, fehér hajú ember előtt, a ki végigmért szemémet, aztán a baromkereskedőre kiáltott:

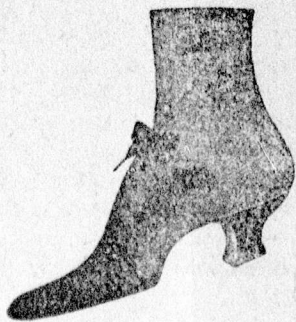
— Mért akasztotta fel magát?

— Mert elvesztettem egész vagyonomat, miniszter ur. Ekkor kimentem az erdőbe s kötelet kötöttem a nyakamra. De ez az ember arra jött és megmentett. És mivel én szegény

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

31

- Új női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Máttyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

aggódtak a páholyokban a hazáért? Amikor már nem lehetett belőle megélni. A spanyol páholyokban pedig most készülnek a haza alapos kiélésére, Canalejas segélyével. És XIII, Alfonz, aki gyermeke keresztapjává a pápát kérte föl s aki Ferrer kivégeztetését a pápa bölcs közbelépésére se akadályozta meg, ez a szerencsétlen spanyol II. Lajos odaadja nevét és királyi tekintélyét ehhez az örült politikához.

Nem látja szegény, hogy akiket támogat, azok éppen vele ásatják meg a sirt saját trónja alatt.

— Mangra Vazul nyilatkozata.

Metianu görögkeleti román érsek tegnap visszautazott Nagyszébenbe. Két napig volt Budapesten. Hétfőn délután a miniszterelnöknél, kedden délelőtt gróf Zichy János kultuszminiszternél időzött egy óráig. Az érsek látogatásairól a legkülönbözőbb hírek jelentek meg. Ezekre vonatkozólag egy fővárosi újságíró előtt Mangra Vazul a következő nyilatkozatot tette:

— Metianu érsek megérkezése óta együtt voltam, vele ebédeltem és vacsoráztam s így volt alkalmam az ő fáradozásáról értesülést szerezni. Tény, hogy az érsek átadott egy memorandumot a miniszterelnöknek és a vallásügyi miniszternek. Ez a memorandum — mint az érsek ur ő nagyméltósága kifejezetten hangsúlyozta — az ő egyéni véleménye. Az érsek ur a legnagyobb rokonszenvvel látja, ha a harmónia visszaállítatnék s maga részéről semmi fáradságtól sem riad vissza ennek érdekében. Hogy a fáradozásoknak lesz-e sikere, az még most meg nem állapítható. Kettőn áll a vásár. Nem elég a békéhez, hogy a hajlandóság erre megvan. Konkrét eredmények kellene; s ha a kormány nál nemcsak a hajlandóságot látjuk, de mást is tapasztalunk — akkor meg lesz a béke.

vagyok s nem adhatok jutalmat, azt hiszem illő volna, ha az állam . . . valami medáliát adna neki jutalomképpen.

A fehérhaju ismét rám nézett s durva jóindulattal szólt:

— Mi a foglalkozása és kicsoda ön?

— Pierre Charlier vagyok, saintongei néptanító.

— Helyes. És honnan tudja, hogyan kell a tetszhalottakat életre kelteni?

— Jusserand népszerű előadásából és jegyzeteiből tudom.

— Ugy, lám! Hát maga olvasta vagy hallotta a Jusserand doktor nyilvános előadásait? — kérdezte a fehérhaju, bizonyos önteltséggel, a mit nem értettem.

— Igenis, kérem.

Az öreg megveregette a vállamat:

— No hát, fiam, Jusserand doktort maga előtt látja. Én vagyok az. Maga pedig szerencsés fickó. Mert ily körülmények között nem tagadhatom meg magától a medáliát. Esetleg az akadémiai pálmát is kijárom önnek, mert a ki néptanító léte ilyen tudományos könyveket olvas, az nem lehet közönséges ember. De ezenkívül is, fiatal ember, én önt figyelemmel kísérem, s gondom lesz rá, hogy előbbre jusson pályáján.

Intett titkárának s az feljegyezte nevemet. A miniszter is rám mosolygott s szólt:

— Csak bátran előre ezen az uton, fiatal barátom!

Mikor estére haza kerültem a községembe,

Arra a kérdésre, hogy mi az a más, a a vikárius nem nyilatkozott, mert — ugymond még a románok mérsékeltbb vezérei sem körvonalazták eddig kívánalmaikat. A mi eddig történt, az mind csak tapogatózás és eszmecsere. Az akció érdemi része csak ősszel kezdődik.

A Bmke munkái.

—
Kereskedelmi muzeum Nagyváradon.

—
Háziipar kiállítás.

—
Faipar iskola Biharmegyében.

Biharmegye lakosságának legnagyobb része a telet téletlenségben tölti s a nyári keresetből tengeti életét. Ezt a drága időt, mely alatt csaknem annyi pénzt lehetne keresni mint a nyár folyamán, eddig nem is kísérelték meg kihasználni, pedig száz és száz módja is van a praktikus idő eltöltésének. A leghasznosabb természetesen a háziipar, amely nálunk oly mostoha gyermeke a lakoságnak.

A Biharmegyei Magyar Közművelődési Egyesület ipari osztálya dr. Moskovits Miklós elnöklése mellett most nagyszabású mozgalmat indított, hogy a háziipart Biharmegyében meghonosítsa s annak vezetőséget szervezzen s a termelt anyagot megfelelő módon értékesítse. E végből a tél folyamán nagyarányú háziipari kiállítást rendez az egyesület Nagyváradon. A kiállításon az eddig termelt háziipar tárgyak kerülnek jutalom mellett kiállításra. A kiállításon a rendezőség ki fogja választani a legpraktikusabb tárgyakat s azok nagyban és tökéletesen való előállítására iránt megteszi a kellő lépéseket.

Hogy pedig a termelők munkájuknak jutalmát is megkaphassák, az elnökség fog gondoskodni a termelt tárgyak értékesítéséről. A kiállításra vonatkozólag a kellő lépéseket már

megtehték. A vidékről eddig már számosan jelentkeztek a részvételre, úgy hogy ezekből arra lehet következtetni, hogy a rendezendő kiállítás az eddig rendezett hasonló kiállításokat jóval felül fogja mulni.

A Bmke különben megkereste a Bihar-megyei Gazdasági Egyesületet is, hogy a kiállítás rendezésében együttesen munkálkodjanak. Az együttes munkálkodásra már ígéretet is kapott az egyesület.

Az ipari osztály ezen nagyarányú munkája mellett legközelebb már egy Nagyváradon létesítendő faipariskola ügyében is megteszi a lépéseket. A faipar-iskolának nagyfontosságát Biharmegyében, ahol a megye legnagyobb része erdőség, nem lehet kellőleg hangsúlyozni. A faipar-iskolának felállítására nagy érdeke úgy Bihar-megye iparának, mint szegény lakosságának, melynek idővel kenyeret tud biztosítani.

Amíg az ipari osztály a jelzett irányban dolgozik, addig egy másik osztálya az egyesületnek a kereskedelmi osztály szintén munkában van. Mint értesülünk az osztály elnöke Rimánóczy Kálmán tárgyalásokat kezdett a M. kir. Kereskedelmi Muzeummal egy Nagyváradon létesítendő kereskedelmi és ipari muzeum ügyében. Az osztály terve az, hogy a Nagyváradon létesítendő muzeum a M. kir. Kereskedelmi Muzeumnak fiókja gyanánt létesülne.

Ha figyelembe vesszük azt az igen életrevaló egészséges eszmét, amelyet lapunk élén Lengyel Zoltán tollából tegnap közöltünk, úgy a kereskedelmi muzeum valóban nélkülözhetetlen intézmény lenne Nagyváradon. De eltekintve a messze jövőben megvalósuló eszméktől a Kereskedelmi muzeumnak nagy fontosságú feladata lenne már most is. A délmagyarországi kereskedőkre, a kereskedelemre a muzeum megfizethetetlen intézmény lenne.

Amint a fentiekből kitűnik a Bmke dacára annak, hogy elnök még nincs, nem pihen, sőt olyan apparátussal dolgozik, mint akkor dolgozott, mikor Glac Antal főispán állott az élén.

— Gróf Forgách — osztályfőnök.

Belgrádból jelenti tudósítónk: Egy idevaló lap állítólag hiteles forrásból azt az értesülést szerzte, hogy gróf Forgách János belgrádi osztrák-magyar követ véglegesen megváltik állásától és a bécsi külügyminiszteriumba megy át osztályfőnöknek. Ez a hír már régebben felmerült bécsi lapokban, de nem erősítették meg.

A város új vízműve.

—
12000 köbméter
vizekiszlet naponként

Végre hosszú évek várakozása után és sok-sok panasz alapján tegnap működésbe léptették az új vízműtelepet is. A vízvezeték fennállása óta nem volt az év, hogy ne panaszkodtak volna a nagy vízhiány miatt. Nagyvárad 60 ezer lakosságának eddig naponként 60000 köbméter viz állott a vízvezetékéből rendelkezésére. Ez a vízmennyiség talán elegendő lett volna az embereknek, de a gyárak, ipartelepek, utcák locsolása sokszor annyira igénybe vették ezt a kevés vizet, hogy a város kénytelen volt megszorítani a vízhasználatot.

a lakosok mind elém siettek. A legelső Saboureau volt, Lucette-el a karján. Már messziről rám szólt:

— No, öreg Charlierm, hallom medáliát fog kapni! Es egy szép lilaszín kitüntetés is, a mit a gomblyukában hord az ember! Az egész falut éri a dicsőség. Most gratulálók önnek hozzám s aztán kérem, jöjjön hozzám vacsorára, a hol az ön egészségére üritünk néhány kupica valódi ó-bort.

Karon fogott s közben odakiáltott az embereknek:

— Hé, ide nézzetek! Itt megy valaki, a ki már megcsinálta az utját! Emeljetek kalapot előtte!

Bor közben aztán így kezdte az öreg:

— Öcsémuram, ma reggel még megülöttem Lucette-nek, hogy önnel szóba álljon. De azóta megnőt egy fejjel. Feloldom a tilalmat ezennel. Persze, ha kimaradna az ordó, vagy a medália, hogy ott felejténé a kegyelmes ur a fiókjában, akkor újra életbe lép tilalmam. Mert a koldus csak koldus, akármilyen derék ember legyen is különben. En csak két dolgot becsülök: a pénzt és a kitüntetés. Meg a jó állást. És ez sem fog soká késni.

Megkaptam mind a kettőt. Az ordót is, meg a jó állást is. És Lucette ma már a feleségem. Es mit tanulhatunk ebből a kis történetből? Azt-e, hogy az akasztott embert mindig le kell oldani, vagy pedig, hogy az akasztott ember kötele szerencsét hoz, mint a közmondás hirdeti?

Nyár folyamán alig volt nap, amikor a vízvezeték egy bizonyos időre ne zárták volna el és ne hagyták volna a közönséget víz nélkül.

Mindeme mizériákon segitendő, határozta el a város törvényhatósága már évekkal ezelőtt a vízműtelep kibővítését. Hatalmas arányú munkát vállalt magára a város, mert az új vízmű a réginél kétszeresére több vizet szolgáltat, ezenkívül kerek egy millió koronájába is került a városnak.

Az új vízműtelep terveit Farkas Kálmán műszaki tanácsos készítette, míg a tervek megvalósításának munkálatait Altröder Endre mérnök vezette. A nagyszabású munkálatokkal most lettek készen és azt tegnap a vízvezetési szakbizottság át is vette.

Az átvétel alkalmával semmi kifogást nem találtak, rendben volt minden. Ez azonban még nem zárja azt ki, hogy talán a nagyobb víznyomás következtében csőrepedések állanak be. Ez azonban még a jövő tükre, mert tény az, hogy rendben van minden. Nagyvárának hatalmas vízműve van, amely jóval felülmúlja az eddigi vízbőséget.

Az új vízvezeték csöveit tegnap kapcsolták be a régi vezetékbe. Az új telep naponként 12000 köbméter vizet képes a közönség rendelkezésére bocsátani, ami azt jelenti, hogy Nagyvárad város normális fejlődés mellett nem lesz kényszerítve jó pár évtizedig a vízművet kibővíteni.

Az új vízmű most már teljesen kizár minden eddigi panaszt. A víz nyomása is sokkal nagyobb mint volt s így a magasabb fekvésű épületekbe is, mint pl. a kórház, ahol állandó volt a panasz, minden nehézség nélkül lehet a vizet eljuttatni.

Ezek szerint a vízvezeték tekintetében most már Nagyvárad nagyon jól áll, vize legkitünőbb az országban s ez új vízmű most már kellő mennyiségben adja Istennek ezt a nagy ajándékát.

Felületes eljárás a lelencek elhelyezésénél.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg augusztus havi ülését. Az ülés fő tárgya ismét az iskola ügy volt. Ezuttal azonban nem az iskola nélküli községekről folyt a vita, hanem egy olyan bajról, melynek okát a jelenlegi körülmények között igen nehéz megszüntetni. Nevezetesen az alföldön levő lelencgyermek iskoláztatásáról van szó. A lelencgyermek itt oly nagy arányban vannak elhelyezve, hogy zsúfolttá teszik az iskolákat, melyek nagy részét felekezeti jellegűek alkotják. A tanfelügyelő és a főorvos véleménye alapján az alispán az javasolta, hogy ezeken a helyeken állami iskolákat létesítsenek.

A javaslat ellen Fetszer Antal bizottsági tag szólalt fel. Első sorban is konstatálja, hogy a gyermekmenhelyek felületesen járnak el a gyermek elhelyezése körül. A gyermekvédelmi törvényeket nem veszik figyelembe s az iskolaköteles lelenczeket vallásfelekezetiükre való tekintet nélkül helyezik el. Ez törvényellenes. Első sorban ezt kell megszüntetni. Javasolja, hogy írjon fel a bizottság az országos gyermek-

védelmi bizottság főfelügyelőségéhez, miszerint utasítsa a gyermekmenhelyeket, hogy a jövőben az elhelyezések körül a lelencek vallását föltétlenül vegyék figyelembe.

A lelencektől zsúfolt községek nagy részében mindenütt van felekezeti iskola. Ha már most az elhelyezésnél figyelembe veszik a törvény rendelkezéseit, a lelencek felekezetiüknek megfelelő nevelést kaphatnak saját iskoláikban. Az állami iskoláknak ezekre a helyekre való felállítását határozottan ellenzi, mert azokra sokkal nagyobb szükség van másutt. A lelencektől zsúfolt helyeken javasolja Fetszer Antal, hogy az állami iskolák helyett inkább a felekezeti iskolákat támogassák, hogy azok köteleseiknek eleget tehessenek.

A bizottság a javaslatot elfogadta.

Következett Biharudvari község iskolaügye, melyben a tanfelügyelő állami iskola felállítását javasolja. Itt Fetszer Antal ismét felszóla. Hivatkozik első sorban ismét a gyermekvédelmi törvényekre, mely a gyermekek vallásos nevelését kívánja. Már pedig hogy legyen vallásos ott a nevelés, ahol se pap, se kántor nincs és a lelencek nagy része katolikus. Itt megint a helytelen elhelyezés a hibás. Az állami iskola felállítását a leghatározottabban ellenzi. Helytelen volt már eddig is az állami iskolák elhelyezése. Oda adtak iskolákat, ahol a község maga is tudott volna állítani, míg ahol földhöz ragadt koldus a nép, egyáltalán nincs iskola. Erőszakkal iskolát állítani nem praktikus dolog. Meggyűlöltetjük a néppel az iskolát, ha megnyuzzuk érte. Másképp pedig ott iskolát felállítani nem lehet. Ezekre a helyekre kell az állami iskola.

A bizottság ezután kimondta, hogy a vármegyéből adatokat szerez be s annak megfelelőleg fogja előterjesztéseit megtenni a kormányhoz.

Az iskolaügyek után a szakjelentésekre került a sor. Ezek közül Kanta Jenő jelentését emeljük ki, mely szerint jelenleg 46 bikarmegyei községben van sertésvész.

Az ülés, melyen Miskolczy Ferenc főispán távolléte folytán Fráter Barnabás elnökölt, 12 órakor ért véget.

A marostordai botrányok.

Feloszlatták a közgyűlést.

Beleavatkozik a kormány.

A marostordai állapotok egyre botrányosabbakká válnak. Az egymással szemben álló két párt elfajult küzdelme lehetetlenné teszi a vármegye nyugodt igazgatását és aki egyedül arra helyez sulyt, hogy a vármegye igazgatása zavartalan nyugalomban folyjék, az csak azt óhajtja, hogy a kormány a botrányoknak törvényes eszközökkel, de annál nagyobb eréllyel vessen véget.

Ma reggelre a kormány félhivatalosa, a Magyar Nemzet már jelentette is, hogy a miniszterelnök már megelégette a marostordai állapotokat és belügyminiszteri minőségében távirati rendeletet küldött a főispánhoz, amelyben egyéb intézkedéseken kívül a marostordai megyegyűlést bizonytalan időre felfüggesztette.

A kormány félhivatalos lapjának ez a híre igen nagy felűnést keltett, mert az alkotmány-

biztosítékokról alkotott Andrássy féle törvény óta most először van alkalom arra, hogy a kormány a megye önkormányzata ellen rendszabályokat alkalmazzon.

Erődy Sándor főispán e tárgyban a következő nyilatkozatot tette.

— A fölfüggesztésről szóló hír nem felel a valóságnak. A belügyminisztertől ilyen irányú távirati rendeletet nem kaptam.

A tény az, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly mint belügyminiszter távirati utasítást küldött a főispánnak, hogy a délutánra folytatolagosan összehívott megyei közgyűlést saját hatáskörében halassza el.

A kormány tehát nem függesztette fel a megyegyűlést, a mi az Andrássy-féle törvényt véve figyelembe, valóban rendkívüli esemény lett volna, hanem csak a főispánt utasította, hogy ő maga halassza el a közgyűlés folytatását, a mihez a főispánnak is, a kormánynak is joga van.

Azonban kár, hogy a kormány csak ilyen félrendszabályokhoz mer nyúlni és nincs bátorsága a marostordai gordiusi csomó merész szétvágására.

A közgyűlést fél négy órakor folytatták tegnap. A gyűlést az alispán nyitotta meg s indítványozta, hogy 3 tagú küldöttség menjen a főispánért. A küldöttségbe senki sem vállalkozott. Pár perc múlva megjelent a teremben a főispán csendőrök között. A főispán tudatta, hogy a belügyminisztertől táviratot kapott, hogy oszlassa fel a gyűlést, amit megis tett. A feloszlásra óriási láрма tört ki, az ellenzék tagjai a főispán felé rohantak. A főispán gyorsan elhagyta a termet. Az ellenzék tagjai megfogadták, hogy bármikorára hívják is össze a közgyűlést, ők föltétlenül meg fognak jelenni.

UJDONSÁGOK.

* **A hivatalos lapból.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Adamecz Margit ságesvári állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt a belényesi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé.

* **Új államtitkárok.** Hír szerint a király Némethy Károly miniszteri tanácsost belügyi államtitkárrá nevezi ki. Horváth Emil belügyminiszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozza.

* **Elfogott zsebtolvaj.** Izsó Lajos ácssegéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes mellényzsebéből óraláncát kilopta. A rendőrség a nyomozás során letartóztatta Daróci Lajos 19 éves hely- és foglalkozás nélküli fiatalt, aki beismerte, hogy a lopást ő követte el még pedig azon célból, hogy majd azt értékesíteni fogja. Daróci Lajost a rendőrség átkísérte az ügyészséghez.

* **Eltűnt családapá.** Bezdány Antalné, jelentette a rendőrségen, hogy férje a múlt hó elején Hattyu-utca 10 sz. a lakásáról eltávozott s azóta nyoma veszett. A szegény hat apró gyermekével a legnagyobb nyomorban maradt vissza. Bezdány Antal 38 éves, magastermetű, hosszas arcú, gesztenyeszin haju, sárgás szemű, barna bajuszu kőműves-segéd, aki eltávozásakor szürke kalapot, fekete szalaggal, barna ruhát, rózsaszínű puba inget viselt. A rendőrség az eltűnt embert körözteti.

* **A rézbányai üzem beszüntetése.** Évek óta tapasztalja a kormány, hogy a rézbányai bányák termelő képessége annyira fogy, hogy az állam kiadását sem képes megtéríteni. A kormány már évekket ezelőtt elhatározta a bányák beszüntetését, de mert a gyorsan való beszüntetés nagyon sok embert fosztana meg kenyerétől, az üzem beszüntetését csak fokozatosan akarták kimondani. Most mint értesülünk a beszüntetés utolsó dátuma is ki van mondva. E szerint még november elsőig marad fenn az üzem. A munkások azonban már most felhívást kaptak, hogy a petrozsényi és több más bányában alkalmazást találnak, ha át akarnak lépni. A bánya főnöke október 1-ig marad Rézbányán, aztán ő is más állomásra megy. Az üzem megszüntetése által sok ember esik el kenyerétől. A kormány ezen úgy akar egyelőre segíteni, hogy a környéken a püspökség erdeit bérlő La Roche és Darvas cégnek ajánlatot tett, miszerint a bánya épületeit teljesen díjtalanul, csupán a fenntartás kötelezettsége mellett hajlandó a cégnek átadni azzal, hogy ennek ellenében a bánya munkásainak kenyeret adjon s az ipartelepét úgy vezesse, hogy ott állandó foglalkozást találjanak a bányászok is.

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

* **A mentők júliusban.** A nagyvárad mentőosztály a múlt hónapban a következő esetekben nyújtott segítyt: sebzés, sérülés volt 14, hirtelen rosszullét, betegség 24, öngyilkosság 2, betegszállítás 43. Az összes működés a mentőosztály 1904. évi fennállása óta: 3309.

* **Öngyilkos fiatalasszony.** Csökmő községből jelenti tudósítónk: tegnap délután, a Szöcskő pusztán, Oláh Józsefné fiatal 22 éves asszony a kúba ugrott és belefullt. Az öngyilkosság oka családi belviszály.

* **Hulla a Fekete Kőrösben.** Tenke határában tegnap egy hullát dobott felszínre a Fekete Kőrös. A hullát azonnal kifogták és a vízszélat megállapította, hogy az Povázs László 17 éves bélfenyéri parasztfiúé, aki fürdés közben fullt a vízbe.

CZAPFALVI JÓZSEF	
mázoló, épület és butorfestő	
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.	
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.	
Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítik.	
Tisztelettel	
358	Czapfalvi József.

* **Orvos választás Zsadányban.** Zsadány községben a megüresedett orvosi állás: tegnap töltötték be választás útján. A választás alkalmával egyhangulag dr. Mester Attila gypajui körorvost választották meg.

Uj üzlet!	Uj üzlet!
GÁL FERENCZ	
dizsmü, játék és sport áruháza	
a legtisztább hangú gramofonok és lemezek gyári raktára	
Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.	
Uj üzlet!	Uj üzlet!

* **Katonazene.** A 101. gyalogezred zenekara augusztus hónapban a következő helyeken fog térzenét adni: 5 én a Bémer-téren, 10 én a Széchenyi téren, 12 én a Szent-László-téren és 16 án a Bémer-téren. Minden egyes alkalommal este 6 tól 7 ig.

* **A geszti gróf meg a szociálista.** Ha valahol Biharországban tudja mindenki, milyen nagy és fontos személyiség odahaza nép előtt gróf Tisza István, a geszti gróf. Volt idő azonban, nem is olyan régen, amikor a geszti földeken élő nép előtt csak oly tekintélye volt Balogh Jánosnak, a geszti szociálistának, mint a geszti grótnak. Sokszor a harmadik falu hátrából is elmentek hozzá a népek és hallgatták áhitattal, figyelemmel, haragos, tüzes, kacskaringós beszédét az urak, a grófok ellen, miközben saját földesurát sem kímélte. Egy szép napon aztán, a földig leégett Balogh János háza. Alacsony, nádfülkeies, értéktelen kis viskó volt, de Balogh János mégis a vagyonát vesztette el benne. Egy darabig átkozta az urakat, aztán beletörődött volna a háznélküli zsellér állapotba is. De ime egy szép napon urasági igás kocsik érkeznek meg a leégett ház üszkös romjaihoz. Se szó, se beszéd, munkáskezek kapnak dologba, sürgés-forgás keletkezik. Egyik iga téglát hoz a másik meszet, elég az hozzá, hogy alig pár nap múlva együtt volt minden, ami a ház újjáépítéséhez szükséges. A kegyelmes ur küldte ajándékba vi zonzásul azért, mert a falubelieket mindig ellene tüzelt. Balogh János ismét dadogott valamit az urak ellen, majd a legnagyobb lelki nyugalommal leült az új gerendákra és pipázott. Egyetlen szóval sem válaszolt az uraság «Adjon Isten» ére. Történt, hogy az uradalmi jószágigazgató néhány hét múlva véletlenül a ház előtt kocsikázott el. Feltűnt neki a geszti szociálista, aki elveihez hiven még a kalapját sem billentette meg.

— Ejnye Balogh uram, — szólította meg a jószágigazgató, — hát meg se köszöni az uraságnak ezt a kis szivességet?

— Nem én, — válaszolt a haragos magyar. — Hát talán kötelessége a kegyelmes urnak, hogy magának házat építsen?

— Hátsze persze, hogy kötelessége volt — mondta a geszti szociálista, — hiszen azért választottuk meg geszti grótnak.

Moskovits „anatomiai“ cipők
a legjobbak.

Kaphatók: Gyár épület Kossuth-utca 5.
és Rákóczi-ut Bazar épület

* **Találtak egy piros, fehér, zöld csiku nyakba való kendőt, egy bőrtárcát némi pénztartalommal, egy bőr dohányzacskót és egy női bluzra való fehér csikos kartont.** — Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen I. em. 7. sz. szobában.

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében és augusztus hó 4., 5., 6. és 7-én a következő pompás mozgófényképek lesznek bemutatva: 1. Norderney. 2. Bünbocsánat. 3. A bérkocsi. 4. Állatbarát. 5. Rendőr ujonc. 6. Párisi nagy lóverseny. 7. Julia Colonna. 8. Boszorkány konyha. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Örlei* kávéházi tulajdonosok.

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 12 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpaddás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Wendelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám. 75

x **Olvasza el kérem!** Ha érdekl, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframégit és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfram égő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálók felvilágosítással. 44

* **Borsalino, Pichler és angol kalap nyári ujdonságok REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

Gyermekjátékok, dizsmüárak, sportcikk, serpentin, konfetti, ajándék és tombola tárgyak, a legtisztább hangú gramofonok és lemezek gyári raktára. A legolcsóbb árban szerezhetők be

Gál Ferencz

dizsmüáru kereskedésében, Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.

TÁVIRATOK

A katonatisztek nyugdija.

Bécs, aug. 3. A katonatisztek és hivatlanok nyugdíjügyének rendezése készen van. E szerint a nyugdíjasok nyugdíjaiknak egy negyed avagy egy hatod részét kapják javításul. A rendezés augusztus 18-án kerül nyilvánosságra.

Elhibázták a hadgyakorlat terveit

Bécs, augusztus 3.

Beavalt, magas katonai körökből vett információ alapján jelentjük, hogy a hadgyakorlatokat nem a lovak betegsége miatt halasztották el, hanem mert a gyakorlatok tervét, az Annahméhibázták el.

Crippen szembesítése.

London, aug. 3. Crippent tegnap Rangelier bíró elé vezették. A formális kihallgatás után Rangelier bíró szembe, sitette Crippent Ginnetnével. Ez az aszszony leánykori barátja volt Belle Elmorenek és még Amerikából ismerte Crippent. Ginnetné nem tévesztette meg hogy a gyilkos időközben leberetváltatta bajuszát és szakált növesztett. Így is azonban ráismert. Crippen nem mert Cinnel szemébe nézni.

KÖZGAZDASÁG.**Budapesti főzsetudósítások.**

Budapest, augusz. 3.

A gabonatözsde.

50 kilogramonkint.

Buza októberre	—	—	9 48
Rozs októberre	—	—	7 10
Zab októberre	—	—	7 22
Tengeri júliusra	—	—	5 90

Irányzat: Lebonyolít, lanyha.

Értéktözsde.

Magyar hitel	—	—	861.—
Osztrák hitel	—	—	669.75
4%-os koronajáradék	—	—	91.85
Államvasut	—	—	740.—
Jelzálogbank	—	—	493.—
Leszámitoló bank	—	—	573.—
Hazai Bank	—	—	317.—
Kereskedelmi részv.	—	—	751.—
Rimamurányi	—	—	694.—
Salgótarjáni	—	—	637.—
Közuti vasut	—	—	747.—
Városi villamos	—	—	384.—
Adria	—	—	557.—

Irányzat: Csendes, kevés üzlet.

Fürdői menetrend.**NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.**

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 23
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

NYILTTÉR.**BUTOR**

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

Értesítés.

Van szremsém t. vevőimet és a t. építő közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy a Beocsini Cementgyárak egyikében előfordult sajnálatos szerencsétlenség által a gyárak szállítóképessége nem szenvedett és a megrendelések úgy mint eddig a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltek.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg Izsó,

A Beocsini Cementgyári Unió Részvénytársaság Vezérképviselője.

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.) 82

Le nie nem válaszolt, annyi mindentéle gondolat villant meg egyszerre agyában. Első érzése a hála volt, azon égi hatalmaknak, kik-től rég elpártolt, s a megkönnyebbülés, a mint megtudta, hogy egy ártatlan kis leány, ámbár az öccsétárs, nem lett feláldozva hirtelen áruulásának, melylyel a menekésre kínálkozó alkalmat megragadta. De ezen jobb érzése csakhamar elmerült a szerelmes nő gyűlöletébe, midőn meggondolta, hogy Rózsika természetes védőjétől megfosztva, Vereskonty mámi házába van zárva, azzal a bevallott szándékkal, hogy Montarbas hatalmába kerüljön, inkább százszoros halált kívánt neki, sem hogy így újra megjelenjék.

Azon ösztön, melyet mindenki eltojtaní igyekszik, mely soha nem alszik és soha nem csal, figyelmezteté a Wolverinet, hogy mily vékony ama fonal, melylyel e férfit magához csatolja, kit a józan ész és tapasztalat határozott szava ellenére oly drágán szeret. Elszakadhat az, attól tartott, a legkisebb rántásra, sőt egy csinosabb, egy újabb arc mosolya is halomra

döntheti egész alkotmányát, melyet oly fáradtságosan épített törékeny alapra.

Montarbasnak Rózsikát bizonyára már el kellett volna felednie, ha ezen különös eset elő nem adja magát. Most azonban régi szeszélye egész eréjével újra feltámadhat, mint az övéhez hasonló jellemeknél történni szokott. Tőle nagyon is kitelik az, hogy elhagyja a nőt, kinek boldogsága egyedül az ő kegyétől függ és hogy átruházza másra sekélyes érzelmeit, melyekért ő, a Wolverine, kész lenne megbánás nélkül feláldozni büszkeségét s nagyravágását.

Mikép szerethetett egy olyan férfit? Miért szerette meg jobban álbatalanságáért s miért nem volt szive?

Nagy hatalom Eros és Anteros, a piruló arany lütrü Cupido s az ő pajkos kis fekete öcsce. Van szerelem, mely felmagasztal és szerelem, mely lealjasít; nehéz megmondani, hogy melyik az erősebb a kettő közül.

— S így hát ma estére várja Montarbast — szölt Leonie, azon törve eszt, hogy mi által tarthatná Rózsikától távol a grótot és azzal a nyugodtsággal szölt, melynek köszönhető befolyását nagy részben mások fölött, kik kevésbé tudtak magukon uralkodni.

— Minden pillanatban várom, — felelé Vereskonty mámi, boltja ajtajához menve. Csakugyan, no lám, ott jön Coupe-téte-vel a kárján, most tértek be erre az utcára.

(Folyt. köv.)

A múlt év szomoru tapasztalatai mindenkit meggyőzettek arról, mily fontos dolog a szőlőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni. A szőlő peronoszpórája ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer. Különösen jól jártak azok, akik a nagymértékben mutatkozó **fürt-peronoszpóra** ellen a tudományos vizsgálatokból merített s idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rézkénporral

való porozással egészítik ki. Azért ne mulassza el senki, hogy ezentul szőlőjét idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral befújassa.

A rézkénpor amellet a **LISZTHARMATNAK** egyetlen feltétlenül biztos ellenszere. Nemcsak megóvja a bog ókat az infekciótól, hanem a megáradott fürtöket meg is gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok áral
— loco Budapest raktár: —

a **bordói poré**
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 66 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — 67 „

a **rézkénporé**
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 49 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — 50 „

Ismertető füzeteket, ha ználati utasításokat küld és a rendelések pontos teljesítéséért szavatol a

magyar mezőgazdák szövetkezete
Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: **Andrényi Károly** fiainál Nagyvárad. **Janki Antal** utódjánál Nagyvárad. **Pontelli Emil**nél Biharpüspöki. **Klein és Grünfeld**nél Eled. **Erdey István**nál Belényes.

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI pezsgőhöz borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb ital
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHAJTÓ GYÓGTAL

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél orvosilag ajánlva.

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES MAJUS 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Tvsz.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
		8 20		2 00		5 40	9 35	Ind. Budapest k. p. u.	7 20					6 40	
	7 00							Bpest ny. p. u.							
	9 35	11 31		4 3		9 27	11 41	Szolnok						11 38	3 49
5 13	11 28	2 03		5 5	1 35	12 25	12 16	Püspökladány	7 30					9 52	12 48
5 27		2 18			1 50	12 41		Báránd	10 20					12 37	
5 43	11 49	2 33		16 17	2 07	12 55		Sáp	9 38	9 33				12 23	15 20
6 07	12 04	2 52		6 57	2 29	1 16	1 53	Berettyóújfalú	8 56	9 19				12 05	5 05
6 21		3 5			2 43	1 29		Mezőpeterd	8 35					11 52	
6 34	12 20	3 17			2 57	1 42		Mezőkeresztes	8 17					11 41	
6 44								Ártánd	7 54					11 30	
6 51		3 30			3 11	1 53		Bors	7 43					11 23	
7 00	12 33	3 38			3 21	2 54	2 26	Biharpüspöki	7 28	8 41				11 14	4 24
7 11	12 12	3 48		7 09	3 33	2 25	2 35	Érk. Nagyvárad	7 07	8 34				10 53	4 14
	12 54	4 10	6 30	7 14		2 53	2 42	Ind. Nagyvárad	6 51					10 47	
	1 01	4 17	6 35			3 00		Várad-Velence	6 38					10 38	
	1 10	4 27	6 51			3 07		Fugyivásárhely	6 21					10 27	
	1 20	4 38	7 05					Szakadát	6 09	7 58				10 04	3 38
	1 28	4 47	7 16	7 42		3 29	3 14	Mezőtelegd	6 03					9 59	
	1 35		7 25					Mezőtelki	5 56					9 47	3 26
	1 41		7 33					Czéczeke	5 47					9 39	
	1 47	5 02	7 59	7 55		3 45	3 29	Élesd	5 36					9 30	
	1 52	5 06	2 05			3 50		Élesd megálló	5 31					9 28	
	2 00		8 15			4 09	3 52	Rikosd	5 21					9 13	2 34
	2 12	5 25	8 30	8 15		4 09	3 52	Rév	5 13					9 07	8 58
	2 16							Rév megálló	5 04	8 33	12 44	4 43	7 07	8 58	2 39
	2 22	5 33	8 38			4 17		Zichy barlang	4 56					8 49	1 06
	2 27	5 38	8 43					Vársonkolyos	4 48					8 41	
	2 37	5 49	8 55			4 31		Brátka	4 40					8 33	
	2 45	5 57	9 04			4 39		Jádvölgy	4 32					8 25	
	2 55	6 08	9 17	8 48		4 50		Bucsa	4 24					8 17	
	3 06		9 30					Feketető	4 16					8 09	
	3 24	6 30	9 49	9 03		5 12	4 44	Csucsá	4 08					8 01	
	5 20	8 27	12 28	10 37		7 18	6 26	Érk. Kolozsvár	4 00					7 53	

Nagyvárad—Vaskőh.

Tvsz.	Sz. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.
2 50	4 30	Ind. Nagyvárad	9 49	8 44
3 04	4 41	Várad-Velence	9 38	8 32
3 17	4 56	Rontó	9 21	8 15
3 31	5 05	Félfürdő	9 17	8 11
3 48	5 21	Kardó	9 03	7 57
4 31	5 58	Nyárló	8 37	7 31
4 45	6 11	Magyargyepes	8 25	7 19
5 03	6 28	Tasádfő	8 19	7 13
5 37	6 45	Drágeséke	7 55	6 49
5 46	6 50	Magyarséke	7 36	6 30
6 16	7 13	Dused	7 22	6 16
6 47	7 44	Szombatság-Rogoz	6 56	5 50
7 01	7 58	Hollód	6 46	5 40
7 20	8 10	Gyanta	6 23	5 17
7 28	8 17	Fekete Kápolna	6 14	5 08
7 42	8 31	Solyom	6 00	4 54
7 51	8 38	Belényesörvényes	5 53	4 47
8 07	8 50	Forz	5 43	4 37
8 13	8 56	Belényesujlak	5 34	4 28
8 27	9 11	Sonkolyos	5 25	4 19
8 41	9 23	Fenes	5 11	4 05
9 08	9 51	Belényes	5 01	3 55
9 19	9 54	Dragonyesd	4 42	3 36
9 35	10 07	Szudrics	4 31	3 25
9 49	10 19	Rieey	4 19	3 13
10 08	10 31	Lunka-Rézbánya	4 05	3 00
10 24	10 39	Vaskőh-Bárest	3 53	2 47

Vészto—Kötegyán—Hollód.

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
6 18	6 10	Ind. Vészto	9 20	4 02
6 36	5 28	Okány	9 02	3 42
6 52	5 43	Gyanta	8 53	3 21
7 01	5 52	Sarkadkeresztúr	8 33	3 10
7 15	6 07	Méhkerék	8 15	2 50
7 23	6 14	Kötegyán	8 06	2 40
8 01	6 55	Kötegyán	7 19	2 15
8 14	7 11	Pósa	7 07	2 02
8 33	7 28	Illye	6 57	1 51
8 47	7 41	Csegöd	6 34	1 31
8 57	7 51	Erdőgyarak	6 25	1 21
9 06	8 01	Árpád	6 16	1 11
9 21	8 27	Feketebátor	6 06	1 00
9 35	8 42	Feketető	5 41	12 32
10 00	9 17	Tenke	5 21	12 10
10 20	9 46	Rippa	5 05	11 33
10 32	9 53	Mocsár-Gyanta	4 41	11 21
10 42	10 11	Hollód	4 26	11 09

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Vv.	Tvsz.	Oda. — Vissza.	Vv.	Tvsz.
9 30	7 5	Ind. Szombatság-Rogoz	6 41	4 57
9 59	7 19	Nánthegyesel	6 14	4 30
10 09	8 29	Dobrest	6 04	4 20

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv.	Szv.
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	Ind. Nagyvárad	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00	8 10
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 50	Ossi	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49	7 59
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 33	Less	7 54	9 12	11 30	2 35	3 33	7 43
6 44	8 44	10 56	2 00	5 25	8 45	Gyapju	7 40	9 11	11 14	2 20	3 22	7 26
6 58	9 03	11 03	2 19	5 34	8 55	Csérfa	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15	7 26
7 13	9 13	11 13	2 31	5 51	9 06	Pusztaradvány	7 17	8 41	10 58	1 47	2 51	7 11
7 27	9 27	11 27	2 39	6 04	9 14	Madarász	7 02	8 26	10 30	1 40	2 44	7 01
7 41	9 40	11 40	2 51	6 16	9 24	Nagyszalonta	6 51	8 15	10 22	1 33	2 37	6 51
7 55	9 54	11 54	3 07	6 29	9 32	Pusztabarnód	6 41	8 05	10 05	1 16	2 20	6 41
8 09	10 08	12 08	3 21	6 43	9 40	Kötegyán	6 31	7 55	9 52	1 04	2 08	6 31
8 23	10 22	12 22	3 35	6 57	9 54	Sarkad	6 21	7 41	9 29	1 04	2 08	6 21
8 37	10 36	12 36	3 49	7 11	10 00	József szana'	6 11	7 31	9 15	1 04	2 08	6 11
8 51	10 50	12 50	4 03	7 25	10 02	Gyulai városerdő	6 01	7 21	9 05	1 04	2 08	6 01
9 05	11 04	13 04	4 17	7 39	10 14	Gyula	5 51	7 11	8 55	1 04	2 08	5 51
9 19	11 18	13 18	4 31	7 53	10 26	Biczere	5 41	7 01	8 36	1 04	2 08	5 41
9 33	11 32	13 32	4 45	8 07	10 38	Érk. Békéscsaba	5 31	6 51	8 18	1 04	2 08	5 31
9 47	11 46	13 46	4 59	8 21	10 50	Érk. Arad	5 21	6 41	8 08	1 04	2 08	5 21
10 01	12 00	14 00	5 13	8 35	11 02	Érk. Szeged-Rókus	5 11	6 31	7 58	1 04	2 08	5 11

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Vv.
6 19	1 43	Ind. Nagyvárad	9 23	8 17
6 33	2 02	Ossi	9 06	8 00
6 51	2 18	Uj Palota	8 48	7 42
7 05	2 30	Gyires	8 33	7 27
7 19	2 43	Vize-Gyán	8 17	7 12
7 33	2 50	Körösszeg	8 11	7 06
7 47	3 00	Nagy-Harsány	7 55	6 50
7 57	3 19	Sza ál	7 48	6 43
8 14	3 35	Nagy-Tóti	7 22	6 17
8 26	3 47	Komádi	7 10	6 05
8 44	4 04	Iráz	6 52	5 50
9 17	4 32	Kot	6 38	5 40
9 42	5 01	Vés tő	6 13	5 25
10 25	5 11	Szeghalom	5 54	5 10
10 41	5 56	Körösladány	5 41	5 00
10 58	6 12	Kethalom	5 27	4 47
11 42	6 31	Dávaványa	5 14	4 40
12 00	6 53	Óz-dunajör	5 01	4 25
12 23	7 13	Érk. Gyoma	4 48	4 20

Szekelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Vv.	Sz. v.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Szv.	Vv.
10 00	2 27	6 40	Ind. Szekelyhid	8 52	1 37	5 51
10 22	2 48	7 01	Asszonyvásár	8 34	1 19	5 32
10 50	3 09	7 23	A átkeresztúr	8 13	1 05	5 10
11 04	3 22	7 35	Vedresábrány	8 02	1 04	4 59
11 15	3 32	7 45	Monos-Petri	7 53	1 03	4 48
12 08	3 57	8 10	Margitta	7 35	1 03	4 25
12 22	4 10	8 15	Felsőábrány</			

Biharfüred.

A vadregényes szépségű bihari havason 1069 méterre a tengerszine fölött.

Vasuti állomása Belényes, a honnan gondozott gyönyörű ut vezet a fürdőhelyre.

Főszezon július 1-től augusztus 31-ig.
Utószezon szeptember 1-étől 15-ig.

Rendkívül gyógyhatás a légzőszervek betegségeinél; az anyagcsere fokozása. Étvágyat emeli, álmatlanságot megszünteti.

Kellemes vendégszobák 2 koronától fölfelé.

Napi étkezés 5 korona, gyermekek és cselédek 2 korona 50 fillér.

Fürdőárak mérsékeltek.

Kivánatra prospektust küld az igazgatóság.

<p>Legelőbb és legmeghízhatóbb bevásárlási forrás megnyit.</p> <p>Uj áruház!</p> <p>Radó és Kertész</p> <p>női divat és menyasszonyi kelengyék áruhaza.</p> <p>Kossuth-u. 2. sz. - Telefon 10-12.</p>	<p>Uj áruház!</p>
--	-------------------

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János utca.

A szerkesztésért felelős
Dr. VOSKICS GYULA.

Hirdetések felvétetnek
a kiadóhivatalban.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitünő hirt** **nevü**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

(Fekete Sással szemben).

Moskovits Farkas és Tsa cipő- és csizmagyár részven társaság Nagyvárad.

I. Fiók:
Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Fiók:
Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Ajánlja helybeli gyártmányait a legjobb anyagból és legszebb kivitelben szabott gyári
:: árak mellett. ::

BRAUN EDUARD

hirdetési irodáját

Budapest, VI., Révay-u. 1. szám

(Váci-körut sarok)

Fonciére-palotába helyezte át.

Telefon: 128-24.

Hirdetések felvétele a világ összes hírlapjai részére.

Díjmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, e ismerő okirat, aranyéremkeresztrel, újság-reklámnak MINTASZERÜ elkészítéseért.

Hirdetmény.

Nagyvárad város mérnöki hivatalánál újonnan szervezett és a szervezeti szab. rendeletben a javadalmi kezelő személyzet táblázatának I. osztályába beiktatott csatorna felügyelői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 2200 korona kezdő törzsfizetés és 600 korona lakbér illetményből áll.

Ezen állásra csak magyar állampolgárok és vízmesteri bizonyítvánnyal bíró egyének pályázhatnak. Városi közszolgálatban, továbbá városi vízművek és csatornák építésében jártas pályázók előnybe részesülnek.

A pályázati kérvények Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál f. évi szept. 1. ső n pjának d. e. 12 órájáig nyújtandók be. Elkésletten beadott kérvények figyelembe vétetni nem fognak. A kérvény kapcsán a pályázók képesítésüket igazoló bizonyítványt, valamint esetleges gyakorlatukról kiállított igazolványt benyújtani tartoznak.

Nagyvárad, 1910. július hó 28.

Bordé Ferencz,
polgármester h.

860

Állami felügyelet alatt álló

Nagyváradai Középiskolai Internátus

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére Egyenkinti tanítás nevelőtanárok vezetése és ellenőrzése mellett.

Szigoru korrepetálás és naponkénti hallgatás a feladott leckékből.

Az ellátás, tan- és nevelés dija egy tanévre 800 korona.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik közel a tanintézethez. — Izraelita növendékek kivánatra szigoruan rituális ellátásban is részesülnek. — Bő tájékoztatót kivánatra küld az intézet tulajdonosa és igazgatója, kivel értekezni lehet naponként 9-12-ig.

Nagyvárad, június hó 18.

356

Dénes Pál,

Tisza Kálmán-tér 9. sz.

intézettulajdonos és igazgató.

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszert egyedül a **Lédig-féle** alabastrom arc-crème 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 db 80 fillér. Kiválóan alkalmas szeplő, májfolt és arcfehérítésre

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,
Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
216

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen **Kecskeméthy István**

„**NEMZETI**“ kerthelyiségébe, hol üdülést, kellemes szórakozást, ingyen, kitűnő italokat és izletes ételeket olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —
mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelemes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI-szálloda, vendéglő és kávéház bérleje.

TÁTRAI ÉS TÁRSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

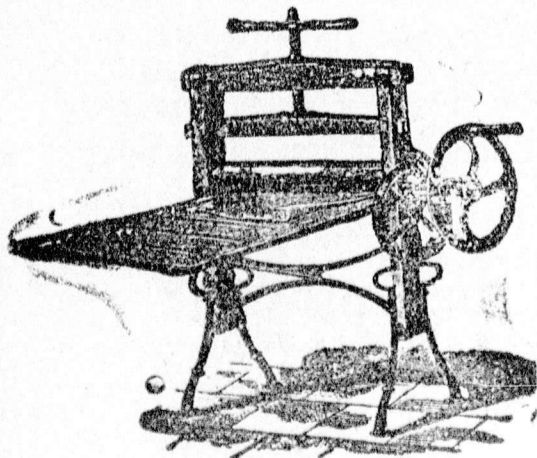
2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulóknak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

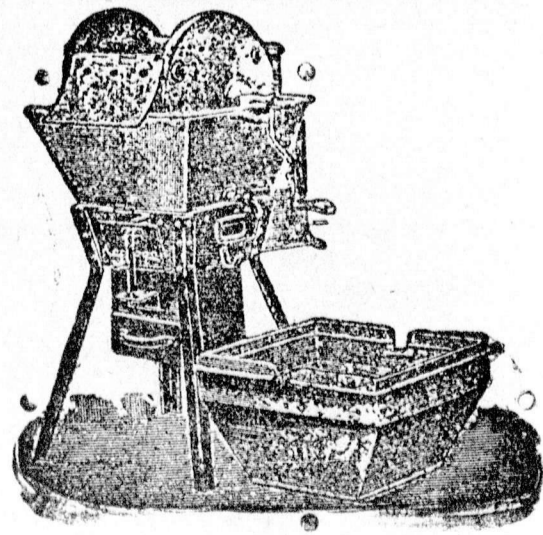
Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.
Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Jégszekrények legújabb szerkezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és facsaró-gépek.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképek és **z-l á m p á k** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön céllal épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.